

Den 8. juni 2022
MIM 58-22

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens delegerede retsakt om ændring med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU (RoHS-direktivet) vedrørende delvis fornyelse af undtagelse 48 for anvendelse af bly i superledende kabler og tråde af bismuth-strontiumcalcium-kobberoxid (BSCCO) samt i tilhørende elektriske forbindelser

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har den 16.05.2022 fremsendt en delegeret retsakt om ændring med henblik på tilpasning til den tekniske udvikling af bilag IV til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU af 8. juni 2011 om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr. Med retsakten optages en ny undtagelse 48 for anvendelse af bly i superledende kabler og tråde af bismuth-strontium-calcium-kobberoxid (BSCCO) samt i tilhørende elektriske forbindelser for en tidsbegrænset periode på 7 år. Den delegerede retsakt vurderes marginalt at svække beskyttelsesniveauet i Danmark, men er essentiel for den samfundsmæssige udvikling, da den vurderes at kunne forbedre bl.a. medicinsk diagnostik mærkbart. Retsakten vurderes ikke at have umiddelbare væsentlige samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen kan støtte undtagelsen, på trods af den marginale svækkelse af beskyttelsesniveauet, da det ikke er teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at eliminere eller substituere blyet i den pågældende anvendelse. Regeringen kan derfor støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt og vil otte dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

Kommissionen har den 16.05.2022 fremsendt delegeret retsakt om tilpasning til den tekniske udvikling af bilag IV til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS-direktivet).

Kommissionen har vedtaget den delegerede retsakt med hjemmel i RoHS-direktivets artikel 5, stk.1, litra a), som et delegeret direktiv. Artikel 5 indeholder bestemmelser om tilpasning af direktivets bilag III og IV til den videnskabelige og tekniske udvikling.

Den delegerede retsakt er udstedt i henhold til TEUF artikel 290 og kan kun træde i kraft, såfremt Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på to måneder, i dette tilfælde indtil 13.07.2022. Fristen for indsigelse kan forlænges med to måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med absolut flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal.

Formandskabet har anmodet om eventuelle indsigelser fra medlemsstaterne senest den 16.06.2022.

Formål og indhold

RoHS-direktivet giver aktører og virksomheder mulighed for at ansøge om optag eller fornyelse af midlertidige undtagelser fra de begrænsninger, som et stof er underlagt under direktivet. Direktivets bilag III og IV indeholder en optegnelse over de materialer og komponenter i elektrisk og elektronisk udstyr, til specifikke anvendelser, som er fritaget fra begrænsning i henhold til direktivet.

For at en undtagelse ifølge direktivets artikel 5, stk. 1, litra a) kan optages eller fornyes på bilag III og IV skal det fastslås, at optagelsen ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og at en af følgende betingelser er opfyldt:

- Det er ikke teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at eliminere eller substituere dem ved hjælp af ændringer af udformningen eller materialer og komponenter, der ikke kræver anvendelse af materialer eller stoffer på listen i bilag II;
- Alternativernes pålidelighed er ikke sikret;
- Den samlede negative miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige indvirkning som følge af substitutionen er større end de samlede miljø-, sundheds- og forbrugerbeskyttelsesmæssige fordele herved.

Beslutninger om optagelse eller fornyelse af undtagelser og disses gyldighedsperioder skal tage hensyn til alternativernes tilgængelighed, substitutionens socioøkonomiske indvirkning og enhver potentiel indvirkning på innovationen.

Kommissionen modtog den 25. marts 2019 en ansøgning om optag af ny undtagelse 48 i RoHS-direktivets bilag IV for anvendelsen af bly i superledende kabler og tråde af bismuth-strontiumcalcium-kobberoxid (BSCCO) samt i tilhørende elektriske forbindelser.

Den tekniske og videnskabelige vurderingsrapport fremhævede følgende:

- Der kan tilsættes bly til bismuth-strontium-calcium-kobberoxid (blydoteret BSCCO). Det derved frembragte materiale kan anvendes i superledende komponenter såsom kabler og tråde, der skaber et elektromagnetisk kredsløb til brug i medicinsk udstyr eller (industrielle) overvågnings- og reguleringsinstrumenter (f.eks. udstyr til magnetisk resonans-billeddannelse (MRI) eller kernemagnetisk resonans-spektrometre (NMR)). Der anvendes tin-bly-loddelegeringer til at forbinde disse superledende komponenter.
- Tilsætningen af bly til BSCCO giver tekniske og funktionelle fordele såsom stærkere magnetfelter og højere kritisk temperatur, som ikke kan opnås uden brug af bly.
- Med hensyn til materialet til de elektriske forbindelser er der ikke noget alternativ til tin-bly-loddelegeringer med samme pålidelige egenskaber (f.eks. tilstrækkelig duktilitet (strækbarhed) og lav resistivitet (elektrisk modstand) ved lave temperaturer).
- Det er ikke videnskabeligt og teknisk gennemførligt at eliminere bly eller erstatte det med andre materialer uden tab af ydeevne. Erstatning eller eliminering af bly i det superledende materiale og det tilhørende loddemateriale er på nuværende tidspunkt ikke videnskabeligt eller teknisk gennemførligt og forventes ikke at blive det inden for en overskuelig fremtid.
- De tekniske og funktionelle fordele kan føre til billeder med højere opløsning til medicinsk diagnose eller til forskning og innovation, og de muliggør en mere stabil drift af NMR- og MRI-

apparater. Den samlede mængde bly, der bringes i omsætning, forventes at være ca. 15,5 kg om året.

- Blydoteret BSCCO vil sandsynligvis blive anvendt til at generere stærkere magnetiske felter, mens blyfri teknologi kan anvendes til at generere svagere magnetiske felter under mindre krævende forhold. Det er ikke rimeligt at udelukke lavere feltstyrker fra undtagelsens anvendelsesområde, da det kan begrænse innovationen inden for blydoteret BSCCO (f.eks. i mindre apparater) og de økonomisk mere fordelagtige alternativer inden for de lavere feltstyrker.

Kommissionen har vurderet, at undtagelsen kan optages for den specifikke anvendelse, da det er vurderingen, at den ikke svækker den miljø- og sundhedsbeskyttelse, der ydes efter forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), og da kravet i artikel 5 stk. 1, litra a) vurderes at være opfyldt med henvisning til, at det er ikke teknisk eller videnskabeligt muligt i praksis at eliminere eller substituere dem ved hjælp af ændringer af udformningen eller materialer og komponenter, der ikke kræver anvendelse af materialer eller stoffer på listen i bilag II.

Da der ikke forventes at være nogen pålidelige alternativer til rådighed inden for den nærmeste fremtid, bør undtagelsen gælde indtil den 30. juni 2027.

Det delegerede direktiv forventes ikke at få nogen negativ indvirkning på innovationen på området.

Kommissionen har hørt ekspertgruppen for delegerede retsakter under RoHS-direktivet den 23. februar 2021.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt og kan gøre indsigelse mod den indtil den 13.07.2022 hvorefter denne frist kan forlænges med yderligere to måneder. Regeringen er ikke bekendt med, at Europa-Parlamentet har udtalt sig om sagen på nuværende tidspunkt.

Nærhedsprincippet

Da der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt, hvor formålet vedrører realiseringen af det indre marked, finder regeringen, at retsakten er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

RoHS-direktivet er implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse om begrænsning af anvendelse af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr i EU (RoHS-bekendtgørelsen).

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det delegerede direktiv implementeres ved udstedelse af ny RoHS-bekendtgørelse med de ændringer, der følger heraf. Implementeringsfristen er fem måneder efter det delegerede direktivs ikrafttræden.

Økonomiske konsekvenser

Vedtagelse af det delegerede direktiv forventes ikke at medføre væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller EU's budget. Det skønnes heller ikke at medføre umiddelbare væsentlige samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser, da indførelsen af den nye teknologi sker i en meget begrænset størrelsesorden for de relevante produkttyper: 5 NMR industrielt udstyr over en 10-årig periode og medicinsk MRI udstyr, som endnu ikke er færdigudviklet.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Vedtagelse af det delegerede direktiv vurderes marginalt at svække beskyttelsesniveauet i Danmark, da det på sigt vil bringe 15,5 kg bly årligt i omsætning i EU. Det vurderes dog, at de specifikke anvendelsesområder inden for industrielt (NMR) og medicinsk udstyr (MRI) er essentielle for den samfundsmæssige udvikling, da de vurderes at kunne forbedre bl.a medicinsk diagnostik mærkbart. Da mængden af bly ydermere er meget begrænset, så anbefales det, at der ikke gøres indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt.

Høring

Et notat om forslaget har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget, hvor der er indkommet bemærkninger fra Rådet For Grøn Omstilling, som støtter forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Den delegerede retsakt forventes at opnå støtte fra et kvalificeret flertal af medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Der er tale om en vedtagelse af en ny undtagelse, som er essentiel for den samfundsmæssige udvikling og som vurderes marginalt at svække beskyttelsesniveauet. Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil otte dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.